

Rügyfakadás Tündérkertben

Bábszínházunk mesetermő kertjében nagy multság készülődik: névnapjára hazatér a magyarok jó királya, Mátyás, akinek számos mese és történet köszönheti születését. Neve napját mi a kalendáriumhoz képest kissé megkésve, 2008. szeptember 28-án ünnepeljük majd a *Mátyás kerál neve napja* című bábelőadással. S hogy miféle ajándékok várják király urunkat no meg a mulatságra hivatalos debreceni nézőközönséget, arról Bartal Kiss Rita szertartásmestert, azaz az előadás rendezőjét faggattuk.

Mikor találkoztál életedben először Mátyás királlyal?

Gyerekkoromban volt otthon egy gyönyörű Mátyás királyos meséskönyvünk. Kicsiként a képeket nézegettem benne, történeteket találtam ki hozzájuk, majd általános iskolás koromban már a meséket is el tudtam olvasni. Mesemondó nagyapámnak is akadtak Mátyásról szóló történetei, azokat nagyon szerettem. Aztán a Kecskeméti Animációs Filmstúdió (később Kecskemétfilm Kft.) Mátyásról szóló sorozata tetszett meg, és persze a *Mit csinált felséged 3-tól 5-ig?* című remek magyar film!

Bábjátékosként, illetve rendezőként viszont ez az első találkozás, ha jól tudom.

Így igaz, nem játszottam még „mátyásos” előadásban, nem is rendeztem e témában. Most viszont Asbóth Anikó, a Vojtina Bábszínház igazgatója a reneszánsz éve alkalmából arra kért, hogy a Vojtina

repertoáron lévő Mátyás-meséi mellé, melyek a Játszószínházban láthatóak, egy nagyszínpadi Mátyás-előadást vigyünk színre a bábosokkal.

Nem könnyű a feladat, bisz számtalan mese és történet kínálja magát a „megbábosításra”, amik Mátyás király igazságos vagy furfangos voltát dicsérik, de kevés van, amit ne hallottunk volna már.

A mi előadásunk, amelynek szövegét Kocsis Rozi (a győri Vaskakas Bábszínház bábjátékosa és igazgatója) írta, egy kerettörténetbe ágyaz egy csokorra való, Mátyásról szóló kis mesét. Eszerint

Mátyás király éppen „Bécsnek büszke várát” ostromolja, míg felesége, Beatrix királyné otthon búsul, s epekedve várja haza hitvesét. A királyné Itáliából hozott udvarhölgye, Izabella és a király udvari bolondja különféle játékokkal és Mátyás tetteiről szóló anekdotákkal igyekeznek felvidítani Beatrixot.

Hamarosan hazaérkezik a király, éppen a neve napján, így a tiszteletére nagy mulatságot rendeznek. Igen ám, csak hogy a királyné névnap ajándéka (azaz hogy Beatrix a király távollétében igazságosan döntött egy peres ügyben) felmérgesíti Mátyást, mert megtiltotta asszonyának a bíraskodást. Elküldi hát Mátyás Beatrixot a palotából, de azt megengedi neki, hogy magával vigye azt, mi néki a legkedvesebb. És mit gondoltok, mi vagy ki a legkedvesebb a szerelmes királynénak?

Persze a történetek által nemcsak Mátyás csaváros eszéről, hanem hadvezéri,

uralkodói nagyságáról is képet kap a néző, s arról, hogy a királyok között miért volt ő hatalmas.

Hogyan elevenedik meg a királyi udvar a nézők szeme előtt?

Grosschmid Erik tervező képzelete és keze nyomán a színpadon Mátyás király palotája látható több nézőpontból is, ugyanis egy kis forgószínpadra épült a díszlet egy része. A bábosok Bodor Judit csodaszép, a reneszánszot idéző jelmezeiben játszanak majd marionettbábokkal, ismert történelmi személyiségek arcát viselő nagy sakkfigurákkal, valamint a palotában fellelhető tárgyakkal. A névnap lakomán például Mátyás király Bécs büszke várának bevételét játssza el az asztalon lévő kanalak, kupák és egyéb kellékek segítségével. De életre kelhetnek még a trónterem falán függő festmények is, ha úgy hozza a játék! Ezenfelül a nézők szemét gyönyörködtetik majd a Nemes Zsófia által koreografált táncok, a füleket pedig Bakos Árpád muzsikájával örvendeztetni meg az előadás.

Reméljük, sok-sok debreceni gyermeket és felnőttet láthatunk vendégül Mátyás király neve napján!

Bartal Kiss Rita krónikása:
Papp Melinda

Rügyfakadás Tündérkertben

BÉRLETAJÁNLÓ

Előadásaink a 2008/2009-es bábszínházi évadban

Színházterem

Mátyás kerál neve napja

Írta: Kocsis Rozi

Rendező: Bartal Kiss Rita

„...*Mátyásnak orránál*

Csak esze és szíve

Volt nagyobb.

Ő mind a háromnak

A legnagyobbjából

Jó másfelet kapott!”

Czuczor Gergely

„Figyelem, figyelem! Köz hírré tétetik, hogy mulatság tartatik Mátyás királyunk neve napja alkalmából!” - pereg a kishíró dobja 1458-ban Buda várában.

Mátyás királyra vár az egész ország, aki seregével bevette „Bécsnek büszke várát”, és most hazafelé tart a győztes viadalból. Mivel múltatta az idejét felesége, a Mátyásra várakozó Beatrix királyné? Az udvari bolond mulattatja meséivel a napfényes Nápolyba vágyakozó szívet.

Aztán dobpergés és kürtszó közepette megérkezik az ünnepe, Mátyás király! Kezdődhet a lakoma, ami sok meglepetést tartogat! Jöjjön hát mindenki, mert a mulatság nemsoká' kezdetét veszi!

Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

Andersen mesék

- *avagy A császár új ruhája és a Rút kiskacsa*

Andersen meséi nyomán írta:

Jámbor József

Rendező: Jámbor József

A hiú császár öfelsége új ruhát varrat. Minden nap. A nap minden órájában.

A nap minden percében. Nem számít, mibe kerül, a szorgos nép kinyögi valahogy.

A takácsokat, szabómestereket mindig lehet ingyen dolgoztatni, királyi parancsra, el lehet venni tőlük kelméiket, fonalaikat, legfeljebb éhen halnak vagy külföldre szöknek. Egyszer azonban egy szövömester, János és a felesége, Panka felveszik a harcot a császár öfelségével.

A kiskacsának a külsejével gyűlik meg a baja, hisz ő esetlen, kövér, szürke a tolla, és sehogyan sem illik a társai közé. (A baromfiudvar lakói nap mint nap emlékeztetik is erre.) Álmaiban a felhők fölött szárnyal, gyönyörű, távoli tavakban úszik. Bánatában már-már elemésztí magát, amikor látogatók érkeznek a baromfiudvarba...

Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

A kiscigő

A magyar népmese alapján írta:

Galántai Csaba

Rendező: Veres András

Honnan jött és hova tart a kiscigő?
Nem tudja senki sem, gurul, mint a labda, s aki útjába akad, azt bizony bekapja. Eszi a csigát, annak a házát, a templomnak tornyát, a harang kondultát, a villamos sínét, az óra tik-takját, eszi az ágyomnak térde kalácsát. Hamm, hamm, ami még van, az már csak volt neki. Haj, kiscigő, haj, lesz ebből még baj! Eszi a gazda egyetlen jószágát, bokornak levelét, fának az ágát, eszi a kéket, eszi a zöldet, eszi a csillagot, eszi a földet, eszi a napot, eszi a holdat, a reggelt, az estet, a mát és a múltat, hétfőt és szerdát, húshagyó keddet, arcon a vonást, jóban a kedvet. De mielőtt megenné a mesénknek végét, foglalja el mindenki bábszínházi székét!

Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

Az ördög sziklája

Írta: Galuska László

Rendező: Kovács Géza

Négy jóbarát él egy távoli kis faluban: Andris, Ivica, Hászim és Mirella. Ők a Négy Igazságosztó, a falucska rettegett csibészei. Örök barátságot fogadnak, és úgy tűnik, ez soha nem is ér véget, de egy napon különös Idegen jelenik meg a közösségben, és minden összeomlik. A fiatalok megpróbálnak ellenállni és a maguk módján felvenni a harcot az Idegennel. Vajon győzhetnek-e ők négyen

az egész világ ellenében? Megmenthető-e a béke, az otthon, a boldogság vagy legalább a négyük barátság?

Az előadást hat éves kortól ajánljuk!

Játszószínház

Hamuban sült pogácsa

Író, rendező: Láposi Terka

Tervező: Bodor Judit és Láposi Terka

Játszók: Barkó Réka, Veres Kata,

Magi Kriszta

Anyagba formálók: Bodor Judit,

a Vojtina Bábszínház Képiró csapata és a vojtinás műhely

Zene: Arany Zoltán

Zenészek: Arany Zoltán és

Kerekes Zoltán

Mi az az élőhaló-víz, ami a próbák megtétele során segít bennünket? Mit és hogyan fogalmazzunk nagy királyaink, amikor nemzetükhöz szólnak, intelmeket intéznek? Mit tegyek fiam vagy lányom tarisznyájába útravalóul, ha elindítom világkörüli felfedező útjára? Hamuban sült pogácsát? Egy marék földet? Kútvizet? Jó szót? Iránytűt? S miért is teszem azt, amit teszek? Hogy haza- és visszatárljon? Hogy hont találjon? Hm? E kérdésekre a válaszokat négy mese által próbáljuk megkeresni: a legkisebkekhez szólva, könnyedén, de komolyan. Színházi dramaturgia és népi bölcsesség, magas szintű, igényes képi fogalmazás és magyar népművészet láttatja válaszainkat a kettő-hét éves korú gyermekekkel. A játékmód közvetlenül épít a kisgyermek már meglévő tapasztalataira, illetve

együtt átélve a mesei fordulatokat közösen jutunk el a végső megoldáshoz. Ehhez viszont mindenki, aki éppen egy térben és időben együtt van, nélkülözhetetlen. Négy varázsmese, négy égtáj, négy életkor, négy angyal. Egy kérdés: mi a hamuban sült pogácsa?

Az előadást két éves kortól ajánljuk!

Ovis bérlet

Mátyás kerál neve napja
Andersen mesék
Hamuban sült pogácsa
A kiscsörgő

Iskolás bérlet

Mátyás kerál neve napja
Andersen mesék
A kiscsörgő
Az ördög sziklája

Műsoron maradnak a
2008/2009-es évadban az
alábbi előadások:

A fülemüle
Hans Christian Andersen meséje nyomán
írta: Borbély Szilárd
Rendező: Rumi László
Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

Brémai muzsikások
– **avagy mese mutatóanyagokra és bábkra**

A Grimm testvérek meséjét
dramatizálta: Pályi János
Irodalmi konzultáns, versek:
Borbély Szilárd
Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

Paprikajancsi szerenádjá
írta és rendezte: Kovács Ildikó
Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

Előadásaink a
2008/2009-es bábszínházi
évadban az ifjúsági és felnőtt
korosztály számára

Mutatóanyag Vitézek
– **avagy Lúdas Matyi Toldival**
Kukoricázik
írta: Hatházi András
Rendező: Rumi László

„Kik a régi idők földjét bizton barangolják, mind vidáman mondják: ezután is jön még...”

No de mi? Természetesen mese! Mese egy özvegyasszonyról, akinek volt egy fia. Hogy is hívták: Lúdas Matyi? Kukoricza Jancsi? Toldi Miklós? Volt a patakparton egy lány is, akibe beleszeretett Jancsi.

Aztán ezek kimentek a faluvégre, s míg Miklós összegyalulódott a sihederekkel, addig Matyi egy kazalnyomtató rúddal megmutatta Döbröginek az utat Budára, és Jancsi csókolgatta Iluskáját, míg elvesztette az összes libáját..."

A Vojtina komédiásai mindentudó bábos bódéjukban megkísérlik a lehetetlent: a „három délceg vitéz” történetét egy füst alatt mesélik el – az idő rövidsége miatt hatvan percbe sűrítve! Lélegzetmegállító mutatvány! Ilyet még nem pipált a világ, de tán még a vármegye se'!

Az előadást hat éves kortól ajánljuk!

A helység kalapácsa

Petőfi Sándor művét bábszínpadra

alkalmazta: Dobák Lívია

Rendező: Árkosi Árpád

Ki ne ismerné iskolai olvasmányából a béke barátja Bagarját, a fondorlelkületű egyházi Haranglábot, a lágyszívű Kántort, s nem utolsósorban Fejenagyot, a helység kovácsát?! E két utóbbi olthatatlan szerelemmel szereti a falu kocsmárosnéját, az ötvenöt éves bájaira méltán büszke szemérmes Erzsókot. Őerte folyik a harc, hogy még a kocsmá falai is kidőlnek.

Az előadást tíz éves kortól ajánljuk!

Vitéz Kukoricza János históriája

Írta: Hatházi András

Rendező: Rumi László

*„Hóba-bóba, fiúk, lányok,
nagyamák és nagypapákok!
Most füleljen minden ember,
és tágranyílt, ébes szemmel
egye-igya ezt a mesét...”*

Ekképpen csalogatja közönségét a vásári bábos, de ezúttal nem Paprika Jancsi, sem deréksógora, Vitéz László, a paravánhős, hanem maga Kukoricza János csetepatézik banyákkal, fenevadakkal meg óriásokkal. Komoly a tét: Iluska szerelme, no meg önnön lelki békéje.

A Bábjátékos mellett a Krónikás-fotográfus, a Körhintás legény, Muskétás Mari meg Bözsi, a zsibáros is ott lábatlankodik, hiszen nekik is lesz néhány keresetlen szavuk a nevezett históriához.

Az előadást négy éves kortól ajánljuk!

